

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft - kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR**.
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ**.

Hirdetésdíj:

Hat hónapig heti sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetű hirdetések aiku szerint jutányos áron vétetnek fel. Helyeg-díj minden den külön bejegyzésért 30 kr.

A merkantilizmus alkonya.

Ennek az országnak végre valahára meg kell érteni, hogy a gazdasági politika helyes intézése nélkül számára boldogulás nincs. Nincs és nem lehet, mert épen a téveszített gazdaságpolitikai irányzat következményeit érezzük az egész vonalon, mert ma már frázisok alá nem fojtható az a köztudat, hogy daczára a pénzügyi egyensulynak, végig minden intézményünk beteg, hiányozván azokból a vér, az élet: ami a nemzeti vagyon által van képviselve.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter az 5. expozéjában rámutatott arra, hogy viczinális üzletek következtében a közmunka-alap ez idő szerint harminczkét millió forint erejéig van lekötve. Ez csak egyetlen tétele annak a lekötöttségnek, amelylyel dolgozott a letűnt rendszer. Ott vannak a községi pótadók. Perczel Dezső belügyminiszter elhagyta hivatalát, anélkül, hogy annak a kötelezettségének megfelelt volna, hogy a pótadókról szóló kimutatást mutassa be. Ha ez a kimutatás az ország színe elé kerül, a megdöbbenés bizonyára nem csekélyebb lesz, mint aminőt Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter leleplezése kellett. És ezzel nincs kimerítve az országos kapzsiság okmánytára. Tessék a budapesti nagy bankok virágzó mérle-

geinek a kulissza titkaiba bepillantani. Mi minden nincs czecknél az intézeteknél elzalogosítva, s miféle uszora-kamatokra van ezeknél egy-egy törvényhatóságnak az adózók szolgáltatásaira alapított jövedelme évtizedekre lekötve!

A gazdasági érzék nélkül való közgazdaság futott, szaladt a viczinálisok s egyebek után, mert a hatalmasok kergették s az ellentállásra nem volt erő. A spiritus rektor ezekben a kizsákmányolásokban és könnyelmű megterhelésekben mindenkor a merkantilizmus volt. Mert egy-egy iparvállalatnak munkára volt szüksége s nagy volt az iparvállalatot tápláló pénznek az éhsége. Oltódott az éhség és a szomjuság a vidék erejének a fölszívásával. Igaz, hogy kaptak a vidéki városok viczinális összeköttetést, kövezetet, korcsmát és aszfalt-burkolatot, de növekedtek a közterhek, fogyott a törzsvagyon, megfeszülte magát az egykor erős vidéki központokon a szegénység. Nyomában jött ennek a politikai elernyedés, a szolgálalkúság, a közszelem megsülyedése. A kalandorok, akik rendszeresen a merkantilizmus lobogó alatt indultak harácsolásaikra, persze gazdagodtak. Milyen vagyonok halmozódtak össze csak a viczinálisokból, amelyek Hegedüs Sándor hiteles bizonyossága szerint harminczkét millió forint erejéig kötötték le az egészen más rendeltetésű köz-

munkaalapot, arról szintén sokat lehetne beszélni.

És az is rendkívül becses magyar gazdaság-politikai adat lesz majd, hogy abból a 32 millió erejéig lekötött közmunkaalapból mennyit huzott ki az országból az idegen tőke, az idegen vállalkozás, amely a viczinálisokban befolyásos egyéniségekkel képviseltette a saját érdekeit.

Ennek az ex-lexnek, amelyben a politika, a gazdasági és a társadalmi élet megromlottága szövetkezett az ország megrontására, ki kell pusztulnia. Ennek a gyökeres kiirtása, másként nem képzelhető, mint úgy, ha az ország közvéleménye megfordul, nem kapkod a merkantilizmus khimerák után, hanem megalkul az az agrárpolitikai közvélemény, amely az igazság elementáris erejével követeli a reális gazdasági irányzatot, a melynek első és legfőbb alapja ebben az országban csak a mezőgazdaság lehet; azután jön csak az ipar és kereskedelem.

Ennek a közvéleménynek a kialakulására a biztos jelek megvannak. Az agráriusok törekvései immár közismertűek. Az agrárprogram nemcsak hogy körvonalakban, de némelyek szerint már az apróbb részletekig ki van dolgozva. Tekintélyében, erkölcsi súlyban intellektuális képességben jelentékeny testületek

Mikor a hur elszakad.

— „A Debreczen” tárczája. —
Irtá; Sávör Kálmán.

Az orvosi tudomány állította fel a thesist, a gyakorlati élet pedig igazolta, hogy a közép aranyton való haladás, tehát mértékletesség a reális élet által nyújtott gyönyörök élvezetében: a legbiztosabb alap az emberi élet fonalanak meghosszabbításához és nyugodt, zavartalan boldogságunk megteremtéséhez, állandó élvezetéhez, akár a rosszra való hajlam, akár a léleknek, mint az emberi cselekedet irányítójának, aberrációjának, egy sajátos megtevélyedése okozza, bár az elvi közepetről való eltérésünket; a végeredmény minden esetben anyagi szervezetünk megbomlását és lelkünk megmetyelvezését idézi elő. A lélek megáradása nagyobb csapás az emberre, mint fizikális szervezetének bomladozása, mert lelkünk üdesége, kristály tisztasága nyújthatja azt a hamisíthatlan igaz örömet, melyet blazirt kedélylyel, elborult lélekkel nem érezhetünk, mert a szelíd érzések befogadására szükséges nemes talaj sziklavá keményedett, melyre nem nyilhatnak örömrózsák, hogy azok szinompájában s illatanak kellemében gyönyörködhessünk.

Galgóczy István, ezer holdas birtoknok korlátolatlan ura, nem foglalkozott soha az orvostudomány által felállított hasznos tantételekkel, az életet pedig sohasem törekedett analizálni, hogy tulajdonképen miért is él az

ember. Neki, egyetlen egoisztikus öröme volt, hogy végre megkaphatta azt az ezer holdat, melyre uszra tőkével majdnem fele részben lejő előre betablaztatta magát. Most végre rázhatja magáról ezeket a piócákat, kik vért szívták, kiknek kegyelméből adta az előkelő gavalier szerepet és fölépülhet függetlenül, szabadon és rendelkezhetik, parancsoikat, költekezhet, mint egy ur. A jövőre való előrelátás nélkül hanyathomlok rohan az élvezeteknek és örületes orgiáiban soha egy józan gondolata nem támadt, mely visszatartotta volna az anyagi pusztulás és fokozatos sülyedés lejtőjéről.

Ott élt a kávéházak füstös levegőjében. A verőfényes szép napot, melyet isten munkára teremtett, a mikor az emberek társadalmában és a természet fenséges háztartásában egyaránt a lüktető, eleven pezsgő élet virágzik, aránt a lüktető, eleven pezsgő élet virágzik, Galgóczy István alvással töltötte el, hogy elcsigázott testébe új erőt nyerjen és a mámor ködét agyáról eloszlassa.

Este aztán, a mikor kigyultak az utcái gázlángok ezrei, fölfrissült erővel folytatta a mértéket nem ismerő dorbézolást. És nem jutott eszébe, hogy arca kisérletes sápadtságának okát kutassa, hogy egészsége, fizikai ereje szétforgácsolódik, akár csak a százados tölgy, mely a fejsze csapások súlyától végre is földre omlik.

Hagyta pusztulni erejét, lelkében ütötte fel tanyáját az a féreg, mely lassanként megörölte agyát, hogy hatalmába vegye az egész testet.

A bor, pezsgő, az alkoholos italok túlzott élvezete okozta örökös mámorban s a zene vérpezsdítő dallamában, a fűbelopózó hangban voltak az ő láthatlan gyilkosai, melyek vaspántoknál erősebben fogták akarát. Hát még a vér hatalma. Hogy tobzódott az a bolond állati szív, ha fényleni látta az ő Magdájának bogár szemeit, a ki a kávéház kimagasló tribünjéről szerelmes tekintetét reávetette.

Elvakult szenvedélye hajtotta, űzte előre s az erkölcsi züllés lejtőjén mind lejjebb sülyedt.

Talán nem is tudta, hogy az életmód, melyet folytatott, teljes romlását idézi elő, hogy anyagi ereje lassanként kipusztul. De nem is gondolt vele. Kérészt életet élt napról-napra. Tomboló szenvedélyében elszakította magát a külvilágból s izolált állapotában bortól s gyönyörtől ittavan kéjesen edelgett a megszakítatlan mámorban.

Hej, az a Magda! Az ő csábos tekintetével, kaczer mosolyával, csókra ingerlő kompakt idomaival még látványának is gyönyörűség! Hát még birni az ő szerelmet, érezni csókjának forróságát, ölelésének melegséget és izzó szenvedélyének égő szerelemben megnyilatkozó kitörését! Ez már nem szerelem többé, hanem a paradicsomnak a pokollal való egyesítése, egyrészt a szakadatlan szerelem gyönyöre, másrészt a gyönyör örökös élvezete utáni vágyakozás pokoli kínja.

Csoda-e, ha Galgóczy István előtt Magda

dolgoznak buzgalommal ennek a programnak az érvényesítésén. A merkantilizmus ellen visszahatás lesz ez, a mely egyenes úton követte el a legirtózatossabb bűnözéseket a jogos közérdek ellen. Ott vannak például a malmok áremelése a buzaringgel, benne az idegen termék behurczolásával, hogy az ország termelése tétessék tönkre s hitelét veszítse a magyar termés. A gabona-uzsora, a borhamisítások, mind kinövései a gazdasági életnek, amelyek ilyen terjedelmet csak azért vehettek, mert a merkantilizmus jelszavai alatt mindig kegyes elnézés fátyla borult a visszaélésekre.

Hisszük, hogy ezeknek most vége van, végének kell lenni. A kormány-programm egyenesen kizárja, hogy jogtalanság, igazságtalanság és törvénytelenességgel lehessen a gazdasági életet ezentúl ebben az országban irányítani. A visszatérés a joghoz, a törvényhez és az igazsághoz azt jelenti, hogy az egyoldalú s az ő visszaéléseivel immár teljesen levezelt merkantilizmus, gazdasági vezérfonala ne legyen ennek az országnak. Jönni kell immár a békés, becsületes, nyílt és őszinte agrárpolitikának, amely az ország politikai megtisztulásának engedhetlen junktima. De jöjjön is — nemcsak programmbeli fényes. — sokatigéző szavakban, hanem ki is elégitő tényekben.

A ruthén kérdés.

Beregszász, 1899. márcz. hó.

A hivatalos lap egyik közelebbi számában hozta, hogy Egan Ede m. kir. földművelésügyi miniszteri megbízottnak a ruthén felvidék lakosainak anyagi és szellemi felsegítése körül

a legtökéletesebb női teremtmény volt e világon, ki megérdemli, hogy előtte leborulva elhalmozzák őt, az asszonyok legtökéletesebbjét a hódolatnak, az imádságnak és földi javaknak minden jelével. Ezt meg is tette, a menygyire töle telt. Az ezer holdas birtok lassanként oszladozni kezdett, most ötven holdat, most százat, majd megint százat szakított ki belőle a könnyelműséget istapoló uzsorások gyöngédsége s mikor a nagy vagyonnak már csak romjai voltak meg, nem volt több ereje Galgóczy Istvánnak megállani a lejtős úton, hanem rohant azon tovább lefelé, a tátongó örvénybe, mely végre is maga alá temette.

A nagy vagyon rövid három év alatt szétforgácsolódott, megsemmisült, a miként szilankokra forgácsolódott ifjusága és megmetelyeztetett lelke egész életére.

Utolsó bachanaliája metszette keresztül utját az eddig folytatott életmódnak, a mikor a cigány szemtelen vigyorgással szemébe merete mondani, hogy menjen már aludni, nem muszáj tovább, mert elszakadt a hur.

Pezsgős palack repült a cigány fejébe és a nagy tükörnek, a minek eredménye az lett, hogy a gavaller Galgóczyt nyilvános helyen okozott botrányért bekísértek a rendőrséghez. És ezzel megpecsételtetett teljes erkölcsi zülöttsége és anyagi tönkremenetele, mivel a tükör árát a kávésnak megfizetni már nem tudta.

Galgóczyból szelíd, jámbor ember lett. Rideg blazirtsággal robotolt az élet minden napi gájában, húzta a jármot, mint az állat, — mely nem tudja, — hogy hasznos munkát művel.

Lele nyugodt volt. Nem törődött a világon senkivel. Csak a szive szólalt föl néha,

szerzett érdemei elismerésül a II-od oszt. vaskorona-rendet adományozta a király. Ezzel a közléssel betetőzést nyerte annak a mozgalomnak, mely harmadéve Firczak Gyula munkacsik. püspök pártfogása alatt e célból megindult az első része, a legfontosabb: a kezdet.

Nem lesz érdektelen tehát, ha a Debreczeni közönséget tájékoztatom némileg arról, miben áll ez az u. n. ruthén akció, — annnyival inkább, mert Debreczen maga is hivatalva volna arra, hogy részese legyen ennek az akciónak, sőt esetleg egyenesen a vezető szerepet ragadja magához és épen ezért igyekszem őszinte lenni, nem takargatom a hibákat s ha valahol talán tévednék, tulajdonítsák a dolog iránt tájékozottabbak annak, hogy mindössze egy félve élek közöttük, habár épen azon a ponton is, a mely a legjobb alkalmat nyújtja a tájékozódásra, nevezetesen a népnevelés ügyének melegágyát vagyok hivatalva a ruthén felvidék legnagyobb területű és legnagyobb értékű megyéjében, Beregben, ápolni.

Kezdem először is azon, hogy az én tapasztalatom szerint a ruthén felvidék méltó a legnagyobb figyelemre, mert földje, talaja, éghajlata egyaránt képessé teszik arra, hogy ne a hegyi népek általános nyomora, hanem a magyar Svajeczá varázsolható jólet verjen tanyát a Verhovina bércei között. Hogy ez eddig miért nincs így, sőt ellenkezőleg: azt igyekszem először megfejteni az előtt a közönség előtt, a melyeknek az ittenihez hasonló eletről, — bármennyire híve legyen is esetleg az alföldi szocializmus létjogosultságának, — fogalma sincs.

A mai nyomor okát én két szóval fejtem meg: idegen földesur.

Tudvalevőleg az egész Bereg Rákóczybirtok volt s konfiskálásuk után felső részét a Schönborn Bucheim grófi család, alsó részét pedig a Károlyiak kapták emlékül a trencsényi harcért és a majtényi fegyverletételért. Különösen a felső rész érezte nagyon az új földesur idegenségnek átkát. Nem gondolt velük senki, a jövedelmet, az erdők fái és vadjai nyújtották, a robot nem volt okvetlenül szükséges, tehát nem is hajszolták, egyedül a papitized követelt kielegtétést. Ebből következett

az a szív, mely az embert jellemzi, melyből az érzés kipisztulni nem tud, míg dobogásra képes.

Es az a szív visszaragadta őt a lezajlott, viharteljes rövid múlt előtti időkhöz, a mikor nagybátyjától csak havi apánaszt kapott, melyből úgy, ahogyan megélt es amikor eljárótatott majdnem mindennap Korotnyékhoz, hogy szemébe nézhessen Rozsikanak, ki ideális szépségével, lelke jószágával, gyöngéd szeretetével magához láncolta. És a múlt virányain fakadt hájos rózsák emlékeiből kötözni kezdte az emlékezés soha el nem haló koszoruját és fenyő diszként ott állt előtte Rózsika. Lele szemei látták őt, tisztán, fényesen minden vonásával meszeszerű tüdéri szépségben, a mint a kertben sétál, hogy a langoló szereimi vallomásoktól fölvert szereime bevében el ne szédüljön, oda tamaszkodott a nagy dióházhoz.

Ebben a helyzetben látja őt. A szemek azok a szerelemtől ragyogó eszbödítő fekete szemek félig lecsukódnak, s hosszú selyempillák védő leplet vonnak fölé, az arcokon a szerelem tüze fakaszt rózsákat a pirosajak félig nyitva, hosszú mély lélegzetet vesz, miközben keble hullámszik s hogy fékezze szive lazavérését, balkezét odaszorítja szívéhez. És hallgat, sókái, majd oda fordítja tekintetét Pista felé s hirtelen, mintha veszély elől futva a férfi karban védelmet keresne, oda rohan Pista karjaiba s csak annyit mond:

— Pista! édes! szeretlek!

... És könnybe lábadnak szemei. Hirtelen letöröli, nehogy észrevegyék. Nem történt semmi. Az a bolondos szív nyugtalanokdott küssé.

hogy a nép ellustult s mikor ráhajoalodott a jobbagység felszabadításának napja, nem volt képes éni szabadságával.

A szabadsággal azonban terhek is szakadtak a nép nyakába, az alkotmányos korszak nagyon megnövelte a nép adóját s az új rendszeren nem segített a tagosítás sem, sőt sok részben csak ártalmára volt. A mint a ruthén paraszti birtoka eladhatóvá lett, telekkönyve rendbe jött, azonnal körülfogták s tudatlanságában teljesen megrontották a Galicziából bevándorlott lengyel zsidók; a nép az uzsora karmai közé került s nem volt, a ki kiragadja onnan.

A modern közigazgatás nem sokat törődhetett a nép bajával, — teljesen lefoglalták az állami feladatok. Beregvarmegyében oly nagy egy-egy körjegyzőség területre, hogy Hajdum. szinte egy-egy járása sem nagyobb. S ebben a »birodalomban« kénye-kedvére baszkodott egy-egy körjegyző, nyuzta ezt a szegény népet, amelyiknek a leggazdagabbja, a községi viriis, igen szivesen cserélte az a földön akarmelyik munkakerülő szocialistával. Hogy micsoda szegénység van itt, elég talán annyit mondanom, hogy vannak »közsegek«, amelyeknek egyenes állami adója nem megy fel összesen 50 frtra, de amelyek az általános jövedelmi pótdadón 5%, az iskolaadón 15—20% varmegyei pótdadón utadón s még az isten tudja, miféle más zsidók kivül 50—60 százalék községi pótdadót kénytelenek fizetni — semmiből. Mert az az egynehány hold föld, amelyet legalább névleg tulajdonának mondhat, meghalni is kevés, nehogy élni tudna a szegény ruthén belőle.

S ez a szegénységnek még csak a feloldala. A másik felén vannak az egyházi és iskolai tartozások s mig amazokat behajják dobszóval, addig a párbér és a tanító fizetése a nagyharangra van bízva mindaddig, mig egy-egy ügyes parokhus nem kerül a községbe, aki a szegény buta néppel elhiteti, hogy örök karhozat lesz a büntetése a más világon, ha legalább a papot ki nem fizeti, a tanító aztán várhat a pap szerint is. Persze, hogy odaadja szegény még az ingét is, nemcsak a tehenét.

Hogy ilyen körülmények között a nép szellemi állapota milyen: könnyen elképzelhető. A kiegyezés után, rögtön a népoktatási törvény első éveiben felismerte ezt a kormány s az akkor rendelkezésre álló szerény eszközökkel igyekezett a bajon segíteni állami iskolák felállításával. Beregben kissé nehezen mozdult meg a dolog, mert eleme külön tanfelügyelője sem volt; csakis a helyvenes évek végén önállósították, mikor is H. Lasz (Fischer) Ferenczet a népoktatási ügyosztály jelenlegi vezetőjét tették Beregvarmegye tanügyének élére. Az a politika, amelye ő megindított, szóta meghódította az egész ország közvéleményét s különösen Beregben kiváló eredményei vannak a nép jólétének, a magyar állameszméhez szorosabban való kapcsolásának útján. Ezt a politikát hirdeti ma a közoktatásügyi barsonyszékből W l a s s i c Gyula az egész képviselőház és az egész ország osztatlan helyeslése mellett. Ennek a politikának négy főtelete van:

1. Erőszakkal a népoktatást nem államosítja, de mindenütt állít népiskolát, ahol a lakosság kéri.

2. Mivel az állam pénzügyi helyzete az így fellépő igények kielégítésére egyszerűen nem, csak fokozatosan képes, ezt megállapított terv szerint hajtja végre.

3. Az államosítás rendszerében a párhuzamos akció híve, azaz nem tesz különbséget magyar és nem magyar ajku lakosság között, ha különben az iskolázás ügye az államosításra megérett.

4. A nemzetiségi községek között első sorban ott állít állami iskolát, ahol egyáltalán nincs; 2-od sorban ott, ahol a meglévő felekezeti iskolát az állami iskola létesülése esetén beszüntetik; harmad sorban ott, ahol nem szünetel ugyan be, azonban úgy s magyar állameszme, mint az iskolázás fejlesztésének érdekében állami iskola állítása szükséges.

ahajjalodott a pja, nem volt

terhek is szá- otmányos kor- adóját s az új- sítas sem, sőt- volt. A mint a- óva lett, telek- körülfogtak s- ntották a Gali- dók; a nép az- nem volt, a ki-

m sokat törö- en lefogalták- megyében oly- területre, hogy- sem nagyobb- nye-kedvère ba- nyuzta ezt a- leggazdagabbja- a cseréne az- rülő szociális- g van itt, elég- vannak »köz- ami adója nem- e amelyek az- % az iskola- adón utadón s- ás eddőkön kívül- ót kénytelenek- az egynehány- névleg, tulajdo- kevés, nemhogy- beőle.

nég csak a fél- az egyházi és- szokat behajják- s a tanító fiú- zva mindaddig- s nem kerül a- néppel elbiteli- üntetése a más- ki nem fizeti, a- erint is, Persze- z ingét is, nem-

között a nép- könnyen elkep- ögtön a népok- felismerte ezt a- ezésre álló sze- a bajon segíteni- Beregben kissé- og, mert eleinte- ; csakis a het- ották, mikor is- népoktatási ügy- tették Beregrár- a politika, ame- meghódította az- s különösen Be- annak a nép jó- meszméhez szoro- utján. Ezt a poli- tasügyi bárszony- ula az egész kép- osztatlan helyes- ikának négy főté-

tatást nem álla- népiskolát, ahol a

ügyi helyzete az- titésére egyszerre- s, ezt megállapított

dszerében a pár- em tesz különbsé- ajku lakosság kö- zás ügye az álla- ségek között első- olát, ahol egyálta- ahol a meglévő iskola létesítése sorban ott, ahol onban úgy s ma- iskolázás fejleszt- skola állítása szük-

Ennek a politikanak első eredménye az ezer új, millenniumi, népiskola felállításának elhatározása, mind ugyan még a Csáky és Szapáry idejében s nem kis részben a Thaly K. agyában született meg, de végrehajtása t. l. K. agyában maradt, aki a Halász Fejese- n Wlassicsra maradt, aki a Halász Fejese- n programjával vitte azt keresztül s ma- rár ott vagyunk, hogy a millenniumi nép- iskolák első sorozatakepen részint máris meg- nyílt, részint legközebb szept. 1-én megnyílni- összesen 239 új állami iskola, amelyek ezután- még gyorsabb tempóban fognak szaporodni, mert hiszen 239 csak azoknak a száma, a- melyeknek szervezése febr. elejére teljesen be- volt fejezve, holott még legalább ennyit ki- tesz azoknak a száma, a. melyek szervezési munkálatai még a foyó iskolai évben ered- ményes végezethez jutnak és szeptemberben- mint tényleges tanítóval bíró állami iskolák- szolgálják a magyar államelmét.

Tehát mint említettem, ez a politika, mely ma országos, először Beregben állította ki a tűzpróbát. A 70-es évek vége felé kez- dődött el a ruthen felvidéken az állami isko- lák szervezésének munkája és pedig teljesen- különös, addig másutt azóta is csak alig- található módon: az u. n. vándortanítósa- gokkal, amelynek értelme az, hogy két községet, amelyek iskolailag addig is összetartoztak, úgy- kapcsolnak össze, hogy tanító csak az egyik- ben van ugyan, de iskolahelyiség mind a- kétoldalon s a tanító a hét egyik felében az- egyik, másik felében a másik községben tanít. Ez a rendszer annyira bevált, hogy lassanként- még szaporították is az ilyen vándortanítósa- gokat s bár az évek folyamán egyiket-másikat- megszüntették, azaz mindkét községet külön- tanítóval láttak el, még ma is el ez a rend- szer a Dunkófalva-koczkaszállási és Dombos- telek oleyovai állami és izvar-izva hutai gk. felekezeti vándortanítósa- gokban, — mikor ezen- kívül még 41 községben van a vármegye- területén állami iskola.

Ennek a 41 állami iskolának szervezése- telj sen magán viseli a fentebb eladott pro- gramnak a képét. Állami iskola van a var- megye két nagy városában, Beregszászban és- Munkácson, amott az ev. ref. itt a községi- iskolákat olvasztván magába, mindkettő mel- lett azonban fennáll a gk. s a beregszászi- mellett a rk. felekezeti iskola is, csakhogy- mig Munkácson a gk. iskola az erős, addig ez- Beregszászban csak teng és államsegélyre- szorult, — a melyet mivel az állami isko- la folytán meg nem kaphat, a múlt hónapban- tanítója is elhagyta s az állami tanítók gar- dájába állott, — ellenben a rk. elemi iskola- négy (2 férfi és 2 apácza) tanítóval teljes- erőben virágzik, sőt mivel a város a Verke p. 1/3 és 2/3 részben kettévágja az áll. isk. nagyobb, rk. leginkább hitsorsosaik lakják kisebb részben- fekszik, még egyenesen szükségét is pótól, csak modern berendezés után áhítozik, amely- csak modern berendezés után áhítozik, amely- csak modern berendezés után áhítozik, amely- csak modern berendezés után áhítozik, amely-

(A két városon kívül) Állami iskola van- továbbá valamennyi járási székhelyen azaz- Mező-Kaszonyban, Ilován és Szolyván, vala- mint — ma még — Mező-Tarján kívül az- összes nagy községekben: Mező-Variban, Nagy- Lucska és Bilken, míg a többiek a kisköz- ségek között oszlanak meg, amelyek fentebb- vázolt óriási szegénységük mellett sokszor- erejüket, meghaladó áldozatokra vállalkoznak, hogy kapjanak állami iskolát s ma a tényleg- fennállókon kívül még 25 községgel van a- tanfelügyelőség az állami iskola létesítésének- kérdése fölött tárgyalásban, amelyek közül 5-

magyar, 20 pedig ruthen anyanyelvű, arányuk- tehát teljesen megfelel az ország összes új- szervezésű népiskolái között nemzetiségi te- kintetben fennálló aránynak.

Ne higgyük azonban, hogy az iskolázás- nak ekképpen való fokozatos államosítása- minden irányban egyformán halad. Oh nem, sőt- nagyon érezzük, hogy még e tekintetben- sok hiány van.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Pártértekezlet. Az országgyűlési sza- badelvű párt aprilis 5-én esti 9 órakor érte- kezetet tart, a melyen az igazságügyi, hon- védelmi és pénzügyminiszteriumok költségve- tését fogják tárgyalni. A pártvezetőség kéri a- tagokat, hogy a húsvéti szünet után ezen első- értekezleten minél számosabban megjelenni- sziveskedjenek.

KÜLFÖLD.

Finnország autonómiájának végét és- elorosztatást jelenti, hogy az orosz kormány- elhatározta, hogy a finn bélyegek külön- jel- zést nem viselhetnek, és épp olyanok lesznek- ezentul, mint az orosz bélyegek.

Mit szólnak ehhez a magyarországi nem- zetiségnek?

A Dreyfus-ügy. A semmitűszék márcz. 24 ülésén Ballott-Beaupré fölolvasta jelentését- Dreyfusnak arról a kérvényéről, hogy Petit- Lepelletier és Crepon bírákat zárják ki a Dre- fus-pörben való itelethozatalból. Az előadó a- kérvény elvetését indítványozza, ellenben Ma- nau főügyész a kérelem teljesítését ajánlja. A- semmitűszék elvetette a kérvényt és Dreyfus- nót 100 frank pézsbüntetésre ítélte.

A cs. és k. konzul akadémián a ta- valy történet újjaszervezése óta a múlt héten- heten voltak az első félévi vizsgálatok Z w i- h e n e k baró cs. és kir. követ vezetésével. E reformmal tudvalevőleg első sorban azt- óhajtották elérni, hogy a tantervet szélesebb- nemzetgazdasági alapra helyezték.

A mostani vizsgálatok örvendetes tanu- ságot tettek arról, hogy a tanári testületnek- szépen sikerült nemcsak az egymással több- nyire ojt szoros kapcsolatban álló tantárgyak- határvonalaikat megállapítani: és az anyagot a- konsuli szolgálat szükségleteihez alkalmazni, hanem egyúttal a növendékekben a legelőn- kebb érdeklődést keltettek a tananyag iránt. Világosan meg volt állapítható, hogy a gazda- sági szakokból sikerültek a vizsgálatok legjob- ban. Goluchovszki gróf külügyminiszter, a- konsuli szolgálat újja szervezésének kezdemé- nyezője, aki sulyt helyezett arra, hogy maga- nyozdék meg arról, hogy mennyire bizonyult- a reform életrevalónak, a vizsgálatok néma- lyikén maga is jelen volt a növendékek szá- lyikén maga is jelen volt a növendékek szá- lyikén maga is jelen volt a növendékek szá- lyikén maga is jelen volt a növendékek szá-

Egészben tehát az eredmény igen kiele- ítő. A jövő évben az emített reform követ- kezmenyeképp a konsuli akadémián egyenként- 12—13.000 frtos 25 alapítványi hely lesz be- töltendő.

Az italmérési mértékek.

A kereskedelmi miniszter a következő- rendeletet küldte meg az ország valamennyi- törvényhatóságának a ki mérésre használt- üvegpalaczkok és üvegpoharak- korona bélyeggel hitelesített- ten való használata és ezen üvegedények hi- telesítési kellei tárgyában:

A vendéglőkben, korcsmakban s egyéb- nyilvános helyeken, mint bodegák, borozók, mulatók, stb., ahol közönségesen bort vagy- söröt kimernek, kimérésre és mértékként hasz- nált palaczkok és poharak kizárólag a jelen- rendeletben foglalt kellekek alapján mérték-

hitelesítési koroná bélyeggel hitelesítve hasz- náltatnak.

Nem tartoznak azonban ezen hitelesítési- kötelezettség alá a czimlappal (czimkével eti- quette-tel) ellátott és bedugaszolt lepecsételt, ill. egyéb alkalmas módon maradandóan el- zárt állapotban forgalomba hozott finom bor- ral töltött palaczkok, valamint az ivópoharak, melyek palaczkok mellé (service gyanant) adatnak. A palaczkok és poharak hitelesítési- kellekeire vonatkozólag a következőket ren- delem:

1. Hitelesíthetők olyan 2 l., 1 l., 0.7 l., 0.5 l., 0.3 l., 0.2 l., 0.1 l., 0.05 l., 0.02 l., és 0.01 l.-es üvegpalaczkok, amelyeken az úrtar- talom határa a palaczkok nyakán egy víz- szintes, legalább is 1 cm. hosszú vonallal van- maradandólag megjelölve, ha az úrtartalom- elterése a jelző vonastól fölfelé, vagy lefelé a- 0.5 literes és ennél nagyobb palaczkoknál- milliméter, — a 0.5 l.-nél kisebb palaczkoknál- egy milliméternél nem nagyobb; továbbá a- melyeknél a palaczk szája és a mértékjelző- vonás közt a 0.1 l.-es és ennél nagyobb pa- laczkoknál legább is 2 cm-nyi távolság (felülmérték) van.

2. Hitelesíthetők olyan 2 l., 1 l., 0.5 l., 0.4 l., 0.3 l., 0.2 l., 0.1 l., 0.05 l., 0.03 l., 0.02 l. és 0.01 l.-es üvegpoharak, a melyek- oldalan a mérték határa egy vízszintes legalább- is egy cm. hosszú vonással maradandólag van- megjelölve, ha a pohár belsőátmérője ott, hol- a mérték határának jele van, a 2 l. és 1 l.-es- pohárnál legfeljebb 12 cm., a 0.5 l.-esnél leg- feljebb 9 cm., a 0.4 l.-esnél legfeljebb 8 cm., a 0.3 l. és 0.2 l.-esnél legfeljebb 7 cm., és a 0.1 l., 0.05 l., 0.03 l., 0.02 l., és 0.01 l.-esnél- legfeljebb 5.5 cm., ha az úrtartalom eltérése a- jelző vonastól fölfelé vagy lefele egy m.m.-nel- nem nagyobb s ha végül a pohár széle s a- mértékjelző vonás közt a 0.3 l. és ennél na- gyobb poharaknál legalább is 15, a 0.2 l. és- poharaknál legalább is 12, míg a 0.1 l. és- ennél kisebb poharaknál legalább is 5 mm.-- tervi távolság (felül mérték) van, mégis azon- további megszorítással, hogy a pohár széle- és a mértékjelzős közti térségbe a 0.3 l. és- ennél kisebb poharaknál 0.07 l. nél több- mennyiség be férjen.

3. Egy és ugyanazon poháron a fentebb- említettek közül több mérték is megjelölhető, mely esetben minden jelző vonáshoz külön- külön a hitelesítési bélyeg alkalmazandó.

4. Tekintettel a használatban és készlet- ben lévő poharakra, megengedem, hogy a 0.3 l. poharak fenti feltételei közül a 15 mm.-nyi- felülmérték feltételétől eltekintessék és f. évi- jul. hó 1-jéig a 0.3 l. poharak akkor is hite- lesíthetők és így tovább is használtat- hassanak, ha azokon a felülmérték legalább- is 12 mm.

5. A palaczkokon és poharakon a liter- jelzése «l.» betűvel történik.

6. Tekintettel a használatban és készlet- ben lévő palaczkokra és poharakra, megenge- dem, hogy a f. évi jul. hó 1-jéig hitelesítet- tők és továbbra is használhatók legyenek azon- palaczkok és poharak, a melyeken az előirt- «l.» jelzés helyett «L.» jelzés van.

7. Ugy a palaczkoknál, mint a poharak- nál a mérték jelzése (a mennyiség és jelvény, pl. 0.5 l.) a mértékjelző vonás közepében, az- alatt, fölött, vagy mellett maradandólag és- elválaszthatatlanul följegyzendő.

8. Az üvegedények bélyegzése edzés által- eszközlendő.

9. A hitelesítési díj maximuma úgy a- palaczkok, mint a poharakra nevez — úrtar- talom különbség nélkül — 4 kr., míg a pohar- raknál, ha azokon több mérték van feljegyezve, minden egyenél több mérték megvizsgálásáért- külön még 2 kr. maximális díjat állapítok meg.

10. A hitelesítési kellekekre vonatkozó- intézkedések e rendelet kiadása napjától fogva- lépnek életbe.

11. Az ezen rendelettel ellenkező- eddigi intézkedéseket ezennel hatályon kívül- helyezem.

12. A hitelesített palaczkok és poharak- nak a fent jelzett nyilvános helyiségekben való- használatának kötelezettsége f. évi jul. hó 1-én- lép életbe, kivéve a zárt sörös palaczkokat, a

melyekre nézve a hitelesítetten való használat kötelezettségét az 1901 évi jul. 1-től állapítom meg.

13. A jelen rendeleten megjelölt üzlet-helyiségek tulajdonosai, a kik hitelesítetlen, vagy a fentebbiekben megállapított feltételeknek meg nem felelő hitelesítéssel bíró palackokat és poharakat üzletükben, illetve helyiségükben kimerésre es mértékként használnak, vagy ilyent, habár használatlanul ott is tartanak, kihágást követnek el és Magyarországon az 1879. XL. t.-cz. 136. § alapján az 1880. évi aug. 17-én 39,547 sz. a. kiadott belügyminiszteri rendelet 8. §-ában megjelölt hatóságok által, — Horváth-Szlavonorszagokban pedig az ottan jelenleg fennálló törvényes szabályok szerint büntetendők.

Budapest. 1899. márcz. 15-én.

Hegedűs, s. k.

Színház.

Márczius 25-ikén a vendégek 3-dik fel léptével a »Bajazzók«-at ismételték. Odry László játéka, énekére, a melyet a Márczius 23-iki előadásból is lapunk színi referense érdemileg már elismeréssel méltatott: most is csak ezt az elismerést újíthatjuk meg. A másik vendég Szegő Vilma játéka azonban azt a terhelő kritikát, a melyet Márcz. 23-iki alakításáról hoztunk, szívesen módosítjuk oda, hogy Márczius 25-ikén ugy játéka, mint enekben inkább aittott színvonalon, várakozásunknak jobban megfelelt s így a márcz. 23-áról adott ked. ezúton bírálat okát nem találhatjuk másban, minthogy első fellépésekor talán bizonyos elfogultság, lámpaláz hatása alatti nem fejtette ki, a kétségen kívül birtokában levő enektudását.

Nem vendégszínészeink, valamint az ének és zenekar mindnyájan megtették azt, ami az előadást tetszősen sikeressé tette, amely azonban teltebb házat is megerdemelt volna, mert bizony a szerződéses pályókön kívül nagyon sok hely üres volt.

* **Két előadás.** Tegnap délután Kövessi Albert bohózatát a »Goldstein Szamit« adták telt ház mellett. A szereplők közül Sziklai (Goldstein Szami) vált ki jóízű alakításával.

Este a »Czigány«-ban kezdte meg Ujházi Ede negy estére terjedő vendégszerpeplését. A nagy mester a czigányt játszta azzal a művészettel, amely őt a színészet egyik legnagyobb csillagává tette. Élvezettel hallgattuk minden jelenése után önkénytelenül tapsoltunk Ujházinak, ami büszkeségünknek. A darabban még Kapossy Józsa, aki igen szépen »nekielt és játszott«, Fáti Flóra, F. Csiga házi Etel, Csáki, Tanya, Odry, Szentes és Püspöki játszottak.

Meghívás.

Meghívás a folyó 1899 évi Márczius hó 29-ik napján, szerdán délelőtt 9 órakor a városbaza nagytanácstermében tartandó rendes bizottsági közgyűlésére,

Tárgyak:

1. Polgármesteri jelentés az 1899 évi január és február hónapokról.

Perczel Dezső volt m. kir. belügyminiszter ur leirata, melyben belügyminiszteri állásától való felmentését tudatván, törvényhatóságunknak köszönetet mond.

M. kir. földmivelésügyi miniszter ur leirata, a földmives iskola beszüntetése, illetve a felsőbb gazdasági tanintézetnek a Pallagra kihelyezése tárgyában, — tanácsi javaslattal.

M. kir. honvédelemügyi miniszter ur rendelete a lovatató bizottságokra vonatkozólag tanácsi jelentéssel.

Tanácsi előterjesztés a Dr. Balkányi Emil IV-ik kerületi orvos személyes pótléka ügyében hozott közigazgatási bírósági határozat bemutatása tárgyában.

Hevesvármegye körirata az ország törvényhatóságaihoz tanácsi javaslattal.

Borsodvármegye közönségének felirata az országgyűlés képviselőházához kóbor cigányok ellen egyöntetű eljárás létesítése céljából pártolás végett megküldetik. Ide vonatkozólag tanácsi javaslat.

Két irtóki állásnak választás útján beöltése.

A Szovát községben fekvő kisebb ingatlanok elidegenítésének harmadizbeni névszerinti szavazással eldöntése.

Az ev. ref. egyház és főiskola, továbbá a óm. kath. kegyes tanítórend által eddig haszonélvezeti joggal bíró fancsikai kaszállóknak tulajdonjogilag ugyanazok részere átengedése felett elsőizbeni névszerinti szavazás.

A Nyulas csárdának az utadóalap pénzrészere elidegenítése tárgyában tanácsi előterjesztés.

A debreczeni ev. ref. egyháznak és Könyves Tóth Kálmán és társainak az 1839. évi költségvetést magállapító 191—10176—1898. bogy. számú közgyűlési határozatnak az ev. ref. ispotály segélyezésére vonatkozó része ellen beadott felebvezése.

Debreczen sz. kir. város tereinek és utcáinak újra elnevezése, valamint az új házszámzásra vonatkozólag alkotott szabályrendelet kibővítése és életbeléptetése tárgyában tanácsi előterjesztés.

16. Tanácsi előterjesztés a város területének allategészségügyi rendészeti szempontból önálló körzetekre való felosztása tárgyában.

Ugyanaz az 1898-ik év utolsó negyedéről szerkesztett allat egészségügyi jelentés tárgyában.

Ugyanaz a h.-bőszörményi gör. kath. lelkes és kántor segélyezése ügyében.

Ugyanaz Mártonfalva ev. ref. egyházanak segélyezés iránti kervénye tárgyában.

A helybeli gazdasági egyesület kervénye szaklapjának kedvezményes ár mellett nyomtatása iránt — tanácsi javaslattal.

Debreczen, 1899. márcz. 27.

Simonffy Imre

kir. tanácsos polgármester.

H I R E K.

* **Ülés a városházán.** Ma délelőtt a városházán közgyűlést előkészítő tanácsülés volt. Debreczen város törv. hat. bizottsága ugyanis szerdán tartja rendes havi közgyűlést. A gyűlésnek több fontos tárgya leendő s e közül kiemeljük, hogy ez a közgyűlés fogja tárgyalni K. Tóth Kálmán felebvezését, ki azt a tanácsi végzést apellálta meg, mely az ispotályi szegényektől az eddigi évi segélyt elvonja. A közgyűlés valószínűleg humanusabb lesz az ispotályi szegényekkel szemben, mint a városi tanács.

* **Vívó akadémia.** Előkelő, nagy közönség szép számmal hölgyek gyülekezett össze tegnap délután 3 órára a Margit fürdő disztermében, hogy a legszebb, legnemesebb sportnak, a vívásnak olyan matadorait lássa összemérközni, a kiknek országos híruk előre biztosította a fényes sikert. Szigeti Benedek Sandornak az ifjú mesternek sikerült először Debreczenben ilyen szép számmal összehozni a főváros és vidék legkitűnőbb vívómestereit, és amateureit. Daliás idők ujultak meg emlékezetünkben, a mint a különféle színű selyem dresszekbe öltözött vívók hatalmas izmuktól duzzadó karjaiban megvillant nemes acél. — A Margit fürdő szinpada volt a küzdter s szünetek alatt a cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara, Krause karnagy vezényletben emelte a hangulatot. Először sz. Benedek Sandor tanítványai mutatták be féléves haladásukat szép szabályos vívással. Kitűntek itt Váradi Szabó János, Jónak, Kálmán, Szilágyi Jenő. Majd fokozódó érdeklődés mellett a mesterektől és amateurektól láttunk remek asaukat. Tasnádi Szántai Jenő Benedek Sándorral, dr. Porteleky László, a híres amateur annyi kardvívásaak győztes bajnoka, majd a két Benedek-testvér Sandor és Gyula a miskolci vívómester, együtt. Megjelent aztán a híres erejű báró Bothmer Jenő, az országos híru daliás honvédhuszár kapitány, ki a Ludoviciemben tanítja a vívást s Réti Menosti, a szintén hírneves ahléta vezényletében vívott sorban amateorökökkel és mesterekkel. A remek vívást közönség folytonos tapsal kísérte. Vívás után a jury azonnal összeült Berthóty alezredes elnöklésében s a meserek aranydíjat dr. Bothmer és sz. sz. Benedek Sándor — az amateuröket, dr. Porteleky László és T. Szántó Jenőnek, a kezdők díját, Jóna Kálmánnak, (ezüst érem) v. Szabó Jánosnak és Szilágyinak a bronz érmét ítélte meg, a nagy sikerü vívó akadémia után este az »A n g o l K i r á l y n ö c « vendéglőben banquet volt, mely kedélyes felköszöntök között éjfélig tartott.

* **A megüresedett theologiai tanári katedra.** A Toth Samuel lemondása folytán főiskolánkban megüresedett dogmatikai tanárszékre a kitűzött határidőig, e hó 20-áig összesen 10 pályázat érkezett be a püspöki hivatalhoz. A pályázók a jelentkezés sorrendjében a következők: 1. Bilkei Pap István mór-ági (Tolnam.), 2. Jánosi Zoltán sámsoni, 3. Dombi Lajos gyulai, 4. Lic. Rác Kálmán balsai, 5. Erős Lajos p.-ladányi lelkészek, 6. Nagy Gyula depr. fels. leányisk. vallásánár, 7. Soltesz Elemér volt sénior, jelenleg a párisi egyem hallgatója, 8. Lic. Lencz Géza h tanár a debreczeni főgymnasumban, 9. dr. Bartók Jenő nyiregyházai és 10. Török Imre t.-rofi lelkész. A választás a májusi egyházgyűlés alkalmával történik meg.

* **Az asztalos segédek sztrájkja.** A debreczeni asztalossegédek elégedetlenek helyzetükkel. Mint legutóbb a kőmiveseknek — nekik is az a kívánságuk, hogy a munkaidő leszállítása mellett a munkabér emeltesék. Az elégedetlenséget nagyban szítja néhány olyan munkás, a ki Budapestről került Debreczenbe, s gyakorlata van az il-les dolgokban. Az asztalos mesterek ebben az ügyben szombat délután ülést tartottak. Vasárnap délelőtt pedig a sztrájkoló segédek jöttek össze egyik kisebb vendéglőben. A gyűlést a főkapitánynak bejelentették, ki azt engedélyezve hatósági megbizottul Erdélyi István r. fogalmazót küldte ki. A gyűlésen körülbelül 50—60 asztalos segéd, s néhány önálló munkás jelent meg. Elnökké Pal Andrást asztalos mestert, és Grünvald József segédet választották meg. A szónokok a segédek nehéz helyzetéről beszéltek, mindannyian munkabér emelést sürgettek. Az asztalos mesterek közül többen felszóllaltak, s igyekeztek az elégedetlenkedőket meggyőzni. Meghallgatták ezután a segédek 20-as bizottságának jelentését. A segédek tárgyalásba bocsátkoztak a mesterekkel, de pozitív megállapodásra nem jutottak, így azután a gyűlés elhatározta, hogy az asztalossegédek a munkát egyelőre márczius 27-től 8 napig beszüntetik. Ezalatt 8 nap alatt el fog dőlni, hogy vajjon a mesterek adnak-e bérfelemelést, vagy pedig ők folytatják e az eddigi bér mellett a munkát, harmadik — ez a legrosszabb eshetőség a sztrájk további folytatása. A gyűlés különben mint a hatósági megbizott Erdélyi István jelentéséből kitűnik — csendben és rendben folyt le.

* **Papszentelés.** Ritka szép vallási ünnep színhelye lesz május 24-én a debreczeni nagytemplom. Kiss Áron püspök 13 éves közreműködésével számos fiatal lelkész fog akkor meghatározó szerepet játszani a szertartások között felszentelni. Másnap pedig a tavaszi egyházkerületi közgyűlés kezdődik.

* **A mulatság vége.** A nyíregyházi szücsök minden évben u. n. vesszővágó ünnepet rendeznek a Sóstó-fürdőben. Ez a tavaszi mulatság csütörtökön ment végbe. — A mulatságon Friedrich János fiatal családtag szücs anyyira leitta magát, hogy a fürdőkerületi erdőbe vetődve, ott érte az éjjeli szélvihar és a nagy havazás. A szerencsétlen embert másnap megfagyva találtak.

* **Az új sertésvásártér.** A régiől fogva szünetelő debreczeni sertésvásárok aigbanem már a közel jövőben ismét megtarthatók lesznek. Mint értesültünk újabb sertésveszteségek mostanában nem merültek fel a város határában, így rövid idő múlva abban a helyzetben lehet az állategészségügyi hatóság, hogy a hosszas zár alul feloldhatja a debreczeni háztart. A gazdasági bizottság, amely tegnap ülést tartott, számítva erre az eshetőségre, kért intéz a tanácshoz, hogy az új sertés, vásártérrel, a közvágóhid előtt, minél előbb rendeztesse be, hogy a sertésvásárokat mar ott tarthassak meg.

* **A házmesterek és a hó.** Tegnap virágvasárnapján tudvalevőleg hólepel borította be a házakat. Egy kis idő visszazamattal karácsonyban képzeltük magunkat. A hóesés különösen két házmestert, Boros Gábert és Kovács Józsefet keserített el, kik virágvasárnapján nem számköznél, de vala melyik korcsma kertjében kuglizni akartak. Ámde a házszabályok előírják, hogy a házmester kötelessege a havat a háztetőről lehozni. Kénytelen, kelletlen hozzafogtak tehát a nemes sporthoz, mert épen átellenben laknak, diszkurálni kezdtek a háztetőről. — Beszéd közben aztán egy-egy lapát havat leledítettek a járdára. Természetes, hogy a ki arra ment, annak füle, szája, orra tele lett hóval. Lett botrány és nagy sokadalom. A járőrelők és a házmesterek közt ékes pour-parle folyt, s végre is a rendőrség vette magát közbe. A két hóhányó nevet felírták, s a rendőrség intezkedni fog, hogy többé ilyet, ha még hó lesz, ne cselekedjenek.

* **Debreczeniek a tavaszi műtárlaton.** Bosznay István és Bakos Tibor a debreczeni főiskola tehetséges rajztanarai hangulatos, szép képeket küldtek fel Budapestre a tavaszi műtárlatra, mely apr. 15-én nyílik meg. Bakos Tibor egy csinos életképpel vesz részt a kiállításán, melynek címe: Lakatosműhely; Bosznay István pedig, a ki már elismert művész, nevet viyott ki magának, három megragadó tájképpel jelen meg ezután a tárlaton, melyek bizonyára szakkörökben is méltó felhívást fognak kelteni. Mind a három nagyérdemű részletet ábrázol. Címei: Téli tájkép, Őszi alkony, Erdei út. A művész tanár néhány napig műtermében is kiállította a képeket, a mikor ismerőseinek s a műbarátoknak alkalom volt azokat megtekinteni s bennök gyönyörködni.

* **Elfogott sikkasztó.** A Zsolnay cég pénzbeszédője, Kohrer János február havában 8000 frt elsikkasztása után Schönfeld József könyvelővel megszökött. A rendőrség megkeresésére Schönfeldet Párisban elfogták. Kiadatása iránt folyik a tárgyalás.

* **Vakáció.** Az ós kollégium falai közt csend honol. Két hosszú hétig maradtak zárva a tantermek, hisz itt a husvét szünet. A diákok szótárjában isteni hangzású szó ez, melynek párja nincs. Debreczen összes iskoláiban szünetel a tanítás oktatás a husvét szünet miatt. A II-ik évharmadi értesítőket kiosztogattak indja mindenki munkájának eredményét. Nagy az öröm a diákok között s az örömet csak a téli idő rontja, mely nem egy fényes diáktervet tört szét. Ilyenkor nincs más hátra, minthogy majd lesz mulatság máskor a nagy vakációban.

* **Mark Twain a fővárosban.** Mark Twain fővárosunkban általános érdeklődés tárgya. Tegnap délel Emmer Kornél és Arányi Miksa orsz. képviselők társaságában megjelent a lipótvárosi kaszinóban, ahol rendkívül szívélyesen fogadták a kiváló vendéget. A kaszinó megtekintése után a társalgóban foglalt helyet, a hol a kaszinónak az angol nyelvben jártas tagjai sereglettek köréje és nagy figyelemmel hallgatták előadását. Lelkes szavakkal dicsérte fővárosunk szépségeit. — A magyarok — ugymond — született szónokok. Különösen Széll Kálmán, Szilágyi Dezső és Wokerle Sándor ép oly előkelő, mint hévteljes előadásai imponáltak neki. A lipótvárosi kaszinó tegnapi estélye, a melyen Mark Twain felolvasást volt tartandó nagyon élvezetesnek ígérkezett. A kaszinó vendéglátó meghívását a politikai és társadalmi élet számos kitűnőségei elfogadták s meleg érdeklődéssel véseltetnek a világhírű íróval szemben, aki talentumával és kifogyhatatlan humorával már annyi sok gyönyörűséget szerzett olvasóinak.

* **Köszönetnyilvánítás.** A sors súlyos csapása alatt, gyógyír gyanánt hatott kedves barátaim és a nagy érdemű közönség meleg részvétele, felejthetetlen leányom elvesztése felett. Fogadják érte ez uton köszönetemet. Debreczen, 1899. márczius 27-én. Hitessy Lajos gyermekei nevében is.

* **A depr. izr. szentegylet Chevrakadisa** 1899. év márczius hó 28-án, azaz kedden d. u. 5 órakor a Chevrá hivatalos helyiségében (József kir. herceg-utca 28. sz.) rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya: Házvétel menház célra.

* **Nagyidők tanuja.** Rakovszky Ferencz nyug. kir. törvényszéki bíró, volt 1848-as honvéd, életének 70. évében elhunyt.

* **Meghívó.** A V. H. O. Sz. debreczeni bizottsága nevében felkérem mindazon hölgyeket, kik a V. H. O. SZ. javára rendezendő művészeti est megbeszélésére meghívót kaptak, kegye-kedjenek f. hó 28-án, azaz kedden délután 3 órakor a városháza nagytermébe egy újabb értekezletre megjelenni. Debreczen 1899. márcz. hó 27. Kocz Ákos, a V. H. O. Sz. debreczeni bizottságának elnöke.

* **Kérelem a népkonyha érdekében.** A jótékony nőegylet választmánya tegnap azaz f. hó 26-án tartott gyűlésében sajnálatos értesült arról, hogy a népkonyhát, miután reá adakozások alig folynak be, mielőbb be kell zárni. Annál fájdalmasabban esett a választmánynak ez a leverő hír, mert az épen most beállott rendkívüli szigorú idő, uemhogy a népkonyha jótéteményének elvonását, hanem ellenkezőleg még annak fokozottabb kiterjesztését követelné a szegényekre nézve. Ily körülmények között ujulag a nagyközönség tapasztalt áldozatkészségéhez fordulunk, mely a nemes szívektől felgyujtva örökké ég, mint az Olybius lámpája és soha ki nem fogy mint a sareptai özvegyasszony olajos korsaja. — Most, mikor a nagy szüneted halála ünnepehez készülünk, jusson eszünkbe, a mit ő mondott: »Valaki egygyel tesz jót az én atyámfiai közül én velem tesz jót.« Tegyük jót szüneted embertársainkkal s ne hagyjuk őket éhen veszni! Kinek mije van s aki, mit nélkülözhet, vigye áldozatul a szegényeknek és kincse lesz a mennyben. A pénzdományok a nőegylet elnökéhez, a természetbeli jótétemények egyenesen a népkonyhához, (Csapó u. Kovács-kaszárnya) küldendők. Debreczen 1899. márcz. 26. A jótékony nőegylet választmánya.

Színházi bizottsági ülés.

— A jövőben.

Elnök: Nos, kedves muczusom, szívünk bálványa! Kegyeskedj elibénk társi feltett szerződési titkaidat. Ha szakálad volna, így kiáltanók fel: »A lab növecsse nagyra szakáladat! De így állván az ügy, eképpen csuklom: »Allah borotváljon meg!«

1. Biz. tag.: Kérem a fentelhangzott óriás elme szavát jegyzőkönyvbe venni.

Jegyző: (Könnyek között tesz eleget a kivánságnak.)

Biz. tag.: Halljuk, halljuk!

Szinigazgató: Elhallgattok-e bribér fickók! Ti átkozott kölykök! Isten verte páriak! (Mely csend.)

Társulatom eddig tizenkét tagból állott. Nem vagyok bolond havon a 200 forint gázsit fizetni! Kivirágos kivirradott vasárnapról kezdve csak hatan lesznek.

Ellenzeki biz. tag.: Szörnyűség! És azt nevezik önök színművészetnek? Hat ember?

Árk. biz. tag.: Semmi köze hozzá, érte? Az igazgató azt teszi, a mi neki jól esik, meg amit én akarok.

Elnök: (Humorizálva): Ez nem sikk!

Árk. biz. tag.: Akár sikk, vagy nem sikk, fogjátok be a szátokat! Külömben felhivatom a hajdukat...

2. Ellenz. biz. tag.: (Elkeseredetten): Ez már gyalázat!

3. Ell. b. t.: (Feláll.) Nem engedjük magunkat terrorizálni!

2. Biz. tag.: Leülni!!

(Nagy lármá keletkezett.)

Igazgató: (Zsebeből két görögtűzet bocsát ki és egy kis Ukházius ágyut vesz elő.) Lesz csend!? (Lassan lecsendesednek.)

3. Biz. tag.: Halljuk tehát az előterjesztést.

Igazg.: Csiba te! — Nos hát proposícióm a következő: primadonnának sikerült megnyernem Tubák Adrienne kiasszonyt, ki a bábaképző tanfolyamot nagy sikerrel tette le. Nevezett művésznő a Kőburg Lujza hercegnő udvari szálitója. Komikusnak Krzesquit Tutegáli urat szerződtem, a luxemburg nagy-szalóki hercegi udvari színház volt rendezőjét. Drámai nagyapának sikerült megnyernem Lakat Iván urat, a ki a Csillagbörtön háziszinpadán 15 éven át aratta a legnagyobb fonott koszorukat. Komikánának és drámai anyának pedig Csuklik Antoniat szerződtettem a budafoki nyári színház kiérdemült színlaposztonójét. — Társulatom újjaszervezésénél nem hagytam figyelmen kívül azt a hatalmas közgazdasági elvet sem, mely szerint az erőt fel kell használni. Tisztelt Uraim! Azaz hogy sem nem tisztelt, sem nem uraim! Tizenkét diszitóm, husz tüzöltóm, két kortina huzóm ereje feküdt tetlenül. Virágvasárnapról kezdve ő is játszani fognak. E városban töltött igazgatói pályafutásomat nagyon elkedvetlenítette az ujságírók magatartása, kik engem és tagjaimat, sőt még végtagjaimat is folytonosan bántalmazták. Kérem tehát oda hatni, hogy az összes lapok megszűnjenek; a kritikusokat Dózsa György izzó vasszékebe tegyék, a szerkesztőket pedig guillotín általi halálra ítéljék. Egyedül hivatalos lapom a »D. R. U.« maradjon életben, de ennek is csak Tychó című kritikussát óda tereljék, hogy naponta 60 kiló idegen szóval vegyített kritikát írjon, mert így a kritikája nem nekünk árt, hanem a közönségnek. Azonban ő

álló kritikát írnia neki sem szabad, hanem csupán lángelméjű helyettes direktorom könyomatos híreinek és kritikáinak nevezendő összetett és bővített mondatok zagyvalékát lehet kiadni. — Az újságírók jegyei bevonatnak. Ezután az abcdefghijklmnopqrstuvwxyz betűrendszer lép életbe. Es ha még megkérem önöket, hogy ezentul ötvenezer forinttal több szubventiót adjanak, befejeztem az előadást. Hé ügyelő, le a függönyvel! Pardon! elszóltam magam.

Biz. tagok: Éljen! Hogy volt! Megszavazzuk!

1. Ell. b. t.: De kérem, ki lesz a lyrai szerelmes!

Elnök: Ezt a szerepkört Árk b. t. ur volt kegyes elvállalni.

2. Ell. b. t.: Na ő úgy is jól tud színt játszani.

3. Ell. biz. t.: Ki lesz a hősnő?

Igazgató: A fodrásznő! Érti!?

4. Ell. b. t.: Hát ki lesz...?

Igazgató: (A felszólalót lelövi.)

Biz. tagok: Éljen!

Elnök: Köszönetet szavazunk a kedves igazgató urnak! Éljen!

Igazgató: (Leleli az elnököt, golyó általi halálra ítéli a biz. tagokat. — A várost négy sarkánál felgyújtja és lebocsátja a függönyt.)

Croqueur.

Irodalom és művészet.

A **Vasárnapi Újság** márc. 26-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg:

Szabadság, szerelem. Költemény Illyés B.-tól. Regénytár: Híres asszonyok: „Madame Elisabeth” (képpel); A vadlilium. Regény. Irta Theuret Andrée. Franciából ford. G. Cserhalmi Irén (a párisi kiadás eredeti illusztrációival.) A szerencse. Elbeszélés. Irta Mark Twain. Angolból ford. T. A. A szépművészeti muzeum pályazata (képekkel.) A budapest-lipótvárosi új zsidó templom pályatervei (képekkel.) Sub auspiciis regis. (Zubricki Aladár és Navratil Ákos, királyi kitüntetéssel doktorra avatottak arcképeivel.) Nadály és csik a jégben. Vidonyi J.-tól. Az esküéri hid hő. forrásának betömése (képekkel Paur rajzai és fényképek után.) Mark Twain (arcképpel.) Bem tábori zenésze (Salamon J. kolozsvári cigányprimás arcképeivel) Markó Miklóstól. Az Újságírók Egyesületének diszlakomaja. A rátót héraházi simmenthali szarvasmarhák (képekkel.) Párisi divatlevél (divatképekkel.) Irodalom és művészet. Közintézetek és Egyetetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok.

A V. U. előfizetési ára negyedévre 2 frt a P. U.-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a F. Társ. kiadóhivatalában (Bpest IV. ker. Egyetem-u. 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap legolcsóbb újság a magyar nép számára, — egész évre 2.40, félévre 1 frt 20 kr.

Komlósy Ferencz orsz. képviselő dr. Falk Miksához, mint a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének elnökéhez a következő levelet intézte:

Nagyságos Elnök ur!

A lefolyó hónapok küzdelmei izgatottságban tartották szeretett hazánk lakóit; mármár kétségbeejtővé vált a helyzet s kislélekűkké tette a kipróbált hazafiakat is.

A napi sajtó volt az egyedüli, mely a siker biztos reményével küzdött, megoldásra egyengetve a talajt. E nemes versenyben politikai pártállás nélkül védte az alkotmány bástyáit, csakis a hazaszeretethez iparkodván egymást tulszárnyalni.

A parlamenti rend helyre állott, az elkeseredett politikai harczot a béke váltotta fel, a felizgatott kedélyeket megszállotta a nyugalom.

En, aki az aktív politikát figyelemmel kísérem s képviselői állásomnál fogva abban legjobban meggyőződéseim szerint részt veszek, hazafias kötelességemnek tartom, hogy a hazafias harczosok — a magyarországi hírlapírók — nyugdíjintézetének alapjához hátam és tiszteletem jeléül 200 koronával járuljak. Fogadják e csekélységet, mint husvetti piros tojást szívesen!

Budapest, 1899. márc. 24.

Hazafias üdvözléssel vagyok Nagyságodnak igaz tisztelettelje

Dr. Komlósy Ferencz
orsz. képviselő.

Az egyetemi kör jog és államtudományi szakosztálya tegnapi ülésén Csemegi K. emléke megörökítésének kérdésével foglalkozott. Rosenfeld József joghallgató szép beszédben emlékezett meg Csemegiről, mire a szakosztály egyhangúlag elhatározta, hogy Csemegi halálának évfordulója alkalmával emlékkünnepélyt fog tartani és részvétet küldöttség útján hozza a gyászoló család tudomására.

A magyar szent korona Balneologiai Egyesülete f. e. apr. 16-án d. e. 10 órakor tartja a bpesti orvos egyesület nagytermében (VII. Szentkirályi-u. 21 sz.) évi közgyűlését, a melyen dr. Smialovszky Valér orsz. képviselő felolvassa jelentését a fürdő javaslát tárgyalásáról és a hitelszövetkezeti kérdésről. A Magyar Balneologiai Kongresszus ülésén szintén az orvos-egyesület nagytermében lesznek apr. 17-én.

KÖZGAZDASÁG.

A buzaring. A márciusi buza árát felhajtotta a ring erőszakos indokolatlan eljárásával, lehetővé téve azt, hogy a román és szerb buza is Budapestre szállítható volt, a mely mennyiség előbb utóbb a magyar gazda termésére káros hatással lesz. A magyar kereskedő világ és a földbirtokos osztály ez üzelmektől távol tarolta magát és ez főleg a budapesti és vidéki sajtó tözsdé tudósítójának R e i c h Jenő és Társa nagy kereskedőknek köszönhető, a mely cég már januárban figyelmesé tette a nagyközönséget a keletkező ringre és annak káros következményeire. És tényleg a lapok jól értesültésének eredménye az, hogy a március havi nagy árhullámszakoknál egyetlen egy fizetés képtelenségi eset sem fordult elő.

Budapesti gabonatözsde.

ár. 25.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilós	Ar 100 klg.		100 kilogramm ár
		frttól	frtig	
Bánsági ó	76	—	—	80 00.0—00.00
"	77	—	—	81 00.00—00.00
"	78	—	—	82 —
Tiszavidéki ó	79	9.90	10. —	10.40—10.55
"	76	10.05	10.10	80 —
"	77	10.15	10.20	81 00.00—00.00
Festvidéki ó	78	10.10	10.35	82 10.40—10.50
"	79	10.30	10.20	—
"	79	10.20	10.25	80 —
Fehérmegyei ó	76	10.40	10.45	81 10.40—10.50
"	78	10.35	10.35	82 —
"	79	10.05	10.15	—
Bácskai ó	76	10.15	10.20	80 —
"	77	10.20	10.35	81 00—00—
"	8	—	—	82 0000—00—
Észak ma	78	—	—	80 —
"	79	—	—	81 —

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Közs elsőrendű uj	70—72	7.85 7.95
" másodrendű "	—	7.75 7.85
Árpa takarmánynak "	60—62	6.20 6.55
" égetni való "	62—64	6.60 7.40
" serfőzdei —	64—66	7.60 8.40
Zab — — — uj	39—41	5.80 6.15
Tengeri bánsági — uj	—	4.65 4.70
" más nemű —	—	— —
Repeze bánsági	—	4.15 4.30

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Március 25. Magyar elsőrendű: Óreg nehez (paronkint 400

kgon felüli 47 $\frac{1}{2}$ —48 kr. Közép (paronkint 300—400 klg. sulyban) 47 $\frac{1}{2}$ —48 kr. Fiatal eh ez (paronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 51—51 $\frac{1}{2}$ krig. Fiatal közép (paronként 251—320 klg.) 49—50 krig. Fiatal könnyű paronként 250 klg-ig terjedő sulyba. 48 $\frac{1}{2}$ —49 kr. Szerbiai: nehez (paronként 260 klg. felüli sulyban) 49—50 krajczárig, közép paronként 240—260 kilogramm sulyban) 49—49 $\frac{1}{2}$ krajczárig. Könnyű (paronként 240 k ilogramig terjedő sulyban) 47 $\frac{1}{2}$ —48 krajcz. árig

Sertéslétszám: 1899. évi márcz. 19-én — volt készlet 32.478 darab, 1899 márcz. hónap 19-én felhajtott 173 drb, 1899 márcz. hónap 19-ik napján elszállított 426 drb, 1899 márcz. hó 20-ik napjára maradt készletben 32.225 darab. — A hizott series üzlet irányzata változatlan.

CSARNOK.

A fájó fog.

— Mark Twain humoreszkje. —

Rettenetes fogfájás kínozta a szegény Pottsot. Sokáig kinődött, de amikor látta, hogy a fájdalmat nem bírja elviselni, fogta a kalapját s valóságos halálmegvetéssel elment New-York leghíresebb fogorvosához, hogy kiuzassa azt az átkozott fogat.

A fogorvos Mr. Slupp, akinek óriási praktszisa volt s maga nem győzte a tömördek foghuzását, éppen akkor fejezte be zseniálisan megkonstruált foghuzó automatája összeállását.

Egy gőzmotor mozgatta a leleményes masinat. A főresze egy komplikáltan megszerkesztett emelő volt, amely egy harapófogot ugratott ki, kinyitotta, aztán megint összeszorította s nagyot rántott rajta, hogy a következő pillanatban visszaugorjék helyére.

Mr. Slupp elbaratolta, hogy ezt a fényes találmányt a legelső páciensser kipróbálja, a ki bevetődik hozzá. S ez a szerencsétlen flótas Potts John volt.

Gyanútlanul ült le a vértanu székbe, az orvos felszólítására akkorára kinyitotta a száját, mint egy kapu s a következő pillanatban fülhasogató berregés, zugás és recsegés rémitette meg.

Egy hosszú, sovány vaskar nyult feléje es — zsupsz! — hirtelen azt érezte, hogy ez az ijesztő valami megkapja a fogát, felemeli a szekről, magasan a levegőbe dobja, neki csapja a falnak kétszer háromszor, hogy minden bordája recseg; majd megint feldobja, mint valami gummi labdát, úgy hogy ennél a halálugrásnál a fejével s-akit be egy családi képet s a czipője sarkával bezuzza a trüfös szekrény tükrét. Ezután gyors forrásban kétszer-háromszor körülkeringett a csillárkörül majd szerencsésen magával rántotta; végre a szuró és vagó eszközökkel megrakott asztalra zuhant.

Ott maradt ájultan, a mire haza vitték s az agyafaktették.

Két vagy három óra mulva irtózatoss fogfájás ébresztette fel kábultságából, mert a zseniális pokolgép kiszakitotta ugyan két fogát csak éppen a beteget nagyta a kapszába.

Mr. Potts megint várt néhány napig, a mig elhatározta, hogy rettenetes kínzószellemét maga fogja eltávolítani. Azt hallotta egyszerű, hogy a foghuzásnak legbiztosabb, legkönyelmesebb és fájdalom nélkül való módja a következő:

A fogat az ember körülkötözi erős czernával, a melynek végére egy golyót erősít meg a golyót a pisztolyba dugja, meg rántja a ravaszt és bumm! a golyó a foggal együtt a levegőbe repül. Mr. Potts ezt a módszert olyan czélszerűnek találta, hogy azonnal a keresztlélviteléhez látott.

Erosz czernát vett, a fogához s a golyóhoz kötötte, az ablakhoz ment és — a lövés nem dördült el.

Potts ur meggondolta magát, mert a fájdalom — csodák csodája! — abban a pillanatban perczig hát old...

lanatban megszűnt. Várt tíz percig husz percig, de nyoma sem volt kinjainak.

— No, gondolta Potts ur elégedetten hát oldozzuk fel akkor ezt a zsinógot.

A kezével odanyult, de az érintéstől, elsült a pisztoly s a fog a golyóval együtt ötven kilométeres gyorsasággal röpült a levegőbe. Mr. Pott pedig jajgatva s rángatózva dobta magát a padlóra és olyan sokáig feküdt ott, amíg felesége be nem rohant és a nyitott ablakban álló karosszékre nem ültette, hogy szedje magát a friss levegőben össze.

Kabultan, félig eszméletlenül bámult ki az ablakon és azt látta, hogy négy ember egy verben álló testet visz át a szomszéd kertben.

— Mi történt?

— Valami gazember agyonlőtte Diugus szomszédot!

Diugus szomszédot?

Mr Potts, ki meglepő gyorsan magához tért, a szomszéd hazába sietett.

A sebesült éppen akkor nyerte vissza eszméletét, mikor belépett s reszkető hangon mondta el a balesetet:

— Az almafán ültem és almát szedtem, a mikor hirtelen lövés dördült el és én vállamon megsebesülve, lepotyogtam a fáról. — Hogy honnan jött a lövés, nem tudom és azt sem sejtetem, ki lehet az a gyilkos gazember.

Az orvos a seb kimosásához látott és az első, amit abban talalt, egy vastag czernaszál volt, a melyhez golyó volt kötve. — Amikor huzni kezdte, erős ellenállásra talált, a beteg pedig úgy bömbölt, mintha nyáron sütnék.

Ebből az orvos természetesen azt következtette, hogy még egy golyó van a sebben s kijelentette, hogy az orvosi tudomány annale seiben nem fordult még elő ily érdekes eset s erről három kötetes értekezés fog irni az akadémia számára.

De először persze a golyót kellett eltávolítani. — Elaltatta tehát kloroformmal a megsebesültet, hatalmasan bevágott a sebbe és — egy meglehetősen nagy fog került napvilágra.

Az eset mindig különösebb lett.

A fogat semmi körülmények közt sem használhatták golyónak, mert különben darabokra zúzódott volna. El sem nyerhette azt Diugus ur, — mert akkor hogyan került volna a golyóval és a czernával együtt a vállába?

— Nagyon titokzatos eset — mondta az orvos fejét rázva. Ilyesmi még nem fordult elő prakszisomban. A golyó, czérna s a fog egyenesen az égből eshetett és pedig... de Potts ur, mi baja van? Rosszul érzi magát? Hiszen vérezik.

— Én én vérezem?

— Igen, az ajkai egész véresek.

— Oh az semmi. Nemrégiben elvesztetem az egyik fogam.

— Ugy? És ki huzta ki?

— É—é—én! Istenem! Mindent bevallok

Magam lőttem ki a fogamat!

— Kilyőtte?

— Igen!

Szegény Potts gyilkossági kísérlet miatt vád alá helyezték és Diugus szomszéd dühösen esküdzött az összes szentekre, hogyha meggyógyul, a saját kezével kiüti a többi fogait is.

Az összecsendült tömeg pedig meg akarta linchelni, mikor a törvényszéki épületbe vezettek.

Mikor a vizsgálóbíró egyedül maradt vele, haragosan förmedt rá:

— Hallja maga egy egészen közönséges ember! Megértette?

— Igen, igen, mormolta Mr. Potts egész lesujtva de én nem tudtam, hogy Diugus ott ül az almafán.

— Eh, mit törődöm én az almával! De ha már megfő az ember valakit, akkor agyon is lövi. Most éppen annyi irkafirkám, meg vesződőségem lesz ezzel a semmisséggel, mintha gyilkosságról volna szó és csak felnapidijakat kapok. — Ez botrány, jegyezze meg magának a jövőre és ezentúl jobban löjjön!

Mr. Potts elszontyolodva hallgatta a haragos vizsgálóbíró. — Azután hirtelenül elkékült, az arczához kapott s vad ordításban tört ki:

— A fogam!... Mar megint fáj a fogam...!

Fordította: N—r.

Szerkesztői üzenet.

Sz. M. urnak Debreczen. Levélben tett kérdésere válaszoljuk: Apponyi Albert gróf és Ugron Gábor klerikalusak voltak, amint azt az egyházi reform törvényekkel szemben elfoglalt állásponjtjukkal igazolnak is. Azóta sem Apponyi Albert, sem Ugron Gábor semmi nyilvánosságra jött beszédjükből ezt az álláspontot meg nem tagadták: következésképp, hogy hallgatóság ma is klerikalus irányt követnek.

Sziron helyben. Nem közölhető.

Éltesebb uri ember kerestetik egy helybeli magánvállalathoz irodai munkák elvégzésére. Czim a kiadóhivatalban.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy

kész férfi és gyermekruha-áruosztályát

végkepen feloszlatjuk, a még meglevő tavaszi és nyári készletünket

igen jutányos áron

míg a készlet tart kiáruljuk.

Teljes tisztelettel

SZEDLÁK és VAMOS.

Az üzlet helyiség kiadó.

Sömör-betegséget:

száraz, vízenyős, pikkelyes sömör (flechten) s az e bajjal együttjáró kiállhatatlan bőrvizketegét jóállás mellett gyógyít, sőt azokat is, ki gyógyítás sehol sem találtak. A Dr. Hebra sömörirtó-ja. Külső használatra való, nem ártalmas. Ára 6 frt o. é. vám- és postadíjmentesen (levéljegyekben is) utánvétellel 50 krral drágább. Kapható: St. Marien-Droguerie Danzig. (D-utschland.)

Haldek

magnagykereskedése

József főherceg ö cs. és kir.

fensége udv. szállítója

BUDAPEST,

Károly-körút 9. szám.

Szállít 100 kilónként:

aranka mentes

államilag ólomzárolt

luczerna magot

60 frt.

tól kezdve;

aranka mentes

államilag ólomzárolt

lóhere-
mugot

50 frt.

tól kezdve;

takarmány-
répa-magot

eredeti

Oberndorfi,

eredeti

Mammuth,

eredeti

olajbogyó
alaku

40 forintjával;

hazai

Oberndorfi,

Gróf Károlyi Alajos termése

37 forintjával;

takarmány-
czukorrépa

27 forintjával,

63.
1899. sz.**Hirdetés.**

Az 1898/9. évi vágásból kikerült faanyagokból árverésen eladatik:

1. Nagy-Cserén március hó 27-kén, azaz hetfőn 40 csomó $\frac{1}{4}$ -ed öles hosszú akácza.
 2. Savós-kúton márcz. hó 30., april hó 1. és 4 én, azaz csütörtökön, szombaton és kedden 112 csomó $\frac{1}{4}$ -ed öles hosszú akácza, 131 csomó akác-galy és 279 csomó tölgyfa-galy.
 3. Nagyerdőn Aprilis hó 5. 6. és 7-én Szerdán, Csütörtökön és Pénteken 1637 csomó $\frac{1}{4}$ -ed öles hosszú akácza.
- Az árverés a jelzett napokon d. e. 9 órakor fog megkezdetni.
Gyülekezés: Nagy-Cserén a v.-pécsi uton a Csere határánál. Savós-kúton az erdőőri laknál. Nagyerdőn az akáczosban levő vágástéren. Debreczen, 1899 évi március hó 23-án.

Török
erdőmester.

A nagyerdei fürdő melletti fatelepen elsőrendű forgácsfa ölenként 6 frt-jával eladó.

Mindenkor vehető a raktáron vagy megrendelhető Mandel Imre tulajdonosnál Hunyady-utca 2.

8206.
1899.**Hirdetmény.**

Debreczen sz. kir. város által a m. kir. honvéd gyalogsági laktanyában tervbe vett átalakítási és bővítési munkálatok biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetjük.

A biztosítandó egyes munkák következőleg vannak előirányozva

A)	Bontási munka	385	frt	18	kr.
I. II. IV.	Föld, kőmives, burkolási, tetőfedési és elhelyező munkák	7895	»	57	»
V.	Ácsmuokák	2870	»	16	»
VII.	Bádgos munkák	202	»	85	»
VIII. IX.	Asztalos és padlózó munkák	2634	»	44	»
X.	La atos munka	913	»	12	»
XI.	Mázoló munka	217	»	19	»
XII.	Üveges	319	»	87	»
XIII.	Szobafestő munka	589	»	19	»
XV.	Kályhák	579	»	—	»
XVI.	Vízvezeték	891	»	10	»
					17497
					58

azaz **Tizenhétvezernégyszázkilencvenhét forint és 58 kr.**

A versenytárgyalásban részt vehet minden kellően képesített iparos, vagy vállalkozó.

A munkálatok külön-külön és együttesen is kiadtnak. Minden ajánlattevő köteles a pályázata tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5% bántépénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban folyó évi április hó 7-én délután $\frac{1}{2}$ óráig a házipénztárnál letétbe helyezni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatba hozandó engedmény vagy egységárak olvashatóan, tisztán és betűvel is kiürandók.

Ajánlattevő ajánlatában köteles kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket, a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

A kellően bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok folyó 1899. évi április 7-én d. e. 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz, nyújtandók be. — A beérkezett ajánlatok **folyó évi április hó 8-án d. e. 10 órakor** a városház nagytermében nyilvánosan bontótnak fel.

Elkésve beadott távirati, vagy utóajánlatok, valamint hiányosan kiállított ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatok biztosításáról más uton gondoskodhassék.

Minden ajánlattevő ajánlatával a felbontásról számított 30 napig kötelezettségben marad. A terv, költsége-irányzat, vállalati feltételek a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1899. március 20.

A városi Tanács

Csillár kiállítás.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon a **Kereskedelmi Akadémia épülete alatt**, (Egyháztér 8.) a déli sarokból 1899. március 30-tól kezdve saját üzletet nyitunk, melyben

Csillár-kiállítást

rendeztünk be a legnagyobb választéku gáz- és villam-csillárokból, melynek megtekintésére a n. é. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Ugyan e helyiségben nagy raktárt rendeztünk be a legmodernebb gázüzemi világítási, fűtési és főzési eszközökből, melyek — u. m. csilláralkatrészek, falkarok, égők, csillanderek s különféle üvegharangok, tányerok és tulipántok, gázos kályhák, gázos konyhák, forralók, gázos-vasalók, aczél csövek stb. nagyválasztékban s a lehető legjutányosabb áron kaphatók.

Ugyan e helyiségben kaphatók a Debreczenben **csakis általunk elárúsítható**

valódi Auer-féle szabadalmazott gázizzótestek

C. jelű valódi szabadalmazott gázizzótest, darabja **60 kr.**

N. jelű valódi szabadalmazott gázizzótest, darabja **50 kr.**

Végül tudatjuk a t. cz. közönséggel, hogy ezen üzlethelyiségünkben reggeli 8-tól esti 9 óráig szerelő munkások állanak a t. cz. gázfogyasztók rendelkezésére, kik a telefon útján, vagy szóbelileg bejelentett kisebb javításokat mint vezeték-igazítás, égőtisztítás, gázizzótestek házhozvitele és beállítás, gázömlés elhárítása, fűtő-, világító- és főző-készülékek tisztítása kezelésükre vonatkozó utbaigazítás stb. stb., **A napnak bármely órájában ingyen** kötelesek végezni. Éjjel a Vár-utcai helyiségünkben tartunk ezentul is órséget. Gázberendezések és a fentebb nem említett egyéb munkálatoknak megrendelése ezután is az igazgatósághoz intézendő, melyet azonban az üzleti személyzet készséggel és díjtalanul közvetít.

Tisztelettel

a Debreczeni Légszeszgyár Igazgatósága.

Telefon szám 90.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben

Valódi Auer-féle gázizzó testek.

Gázzal főzés és gázzal fűtés.

fé yes
leeres
ami n
fiatal
meg j
Rövid
egyed
édes,
magán
gása
banat
talni
szivék
az id
Hisz
csak
galam
minde
tehat
ottbor
sem t
világ,
özveg
bából
tükör
s dac
feket